

Nro. 37.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsbon, Pénteken Novembernek 6-ik napján
1801-ik esztendőben.*

Frantzia Respublika.

Naponként mind több több köszönő levelek küldetnek Frantzia Országának távolabb lévő tartományyaiból a' Fő Conzulhoz, a' régen ohajtott békefélegnek meg hálaadására. — Az ő örök emlékezetére emeltetendő olzlopra tett subscriptiónak már igen kevés a' híjja. — A' *Simplon* hegyén keresztül tsinált út is halhatalanná tette az ő nevét. — Az a' hospitium, az az, utazókat szállásra fogadó klastrom, melly annak tetején építeni fog, négy esztendő múlva is allig készülhet el, addig is pedig egy kis hospitium fogott fel állítódni, a' mellyben két szerzetes és négy szolgáló fog lakni.

Egy 19-ik Octoberi Párisi közönséges újság levél illy meg tartásra méltó szókkal felli le a' Frantzia Respublikának el múlt és jelenvaló állapotját: E' folyó hólnapnak 16-ik napja, *ugymond*, mindenkor emlékezetes lészzen a' Fr. Respublika történeteinek könyvében. Két esztendővel ennek-előtte ezen a' napon jött *Bonaparte* Egyiptomból való vissza terése után Párisba. Ezen két esztendőtol fogva több történt Frantzia Ország ditsőségére, mint gyakorta több századokban törté-
nik. Hogyha akkori állapotunkat a' mostanival öszve hasonlítjuk, egészen el foglal a' hazai tűz és bámulás bennünket. Akkor minden igaz republikánus és hazáját szerető Fr. Izabadságának el töröltetésétől, és a' polgári társaságnak végső el oszlatásától félt, armádiainknak győzedelmei is szerentsétlenlégre változtak által. Európának több hatalmaſágai szoros szövetséget kötöttek ellenünk — a' Vendei osztályban ismét lángot vetett a' hazafiak közt való háboruságnak tüze — meg bódult törvénytevőink az erőltetett költsönözés a' kezeseknek fogságra vetések, 's több e' félek által minden köz bizodalmostól el veztet-
ték, bizodalmatlanság, 's kétségbe esés töltötte bé a' polgároknak szíveiket — újokban igen otsmány ábrázatban mutogatta a' magát terroris-
mus, hogyha néhány hólnapokig a' dolgok akként folytak volna, bizonyosan el enyészett volna hazánk izabadsága és ditsősége." —

„Azonközben vissza tér *Bonaparte*, vissza térnek vele együtt a' mi győzedelmeink és szerentsénk is. — Egy olly *Constitutio* adatik hazánknak, a' melly ennek izabadságát meg erősíti, és állandó lábra állítja kormányunkat — Hirte-
len négy armadia gyüll öszve, a' mellyek Német és Olasz Országokban győzedelmes zászlókat füg-
gesztenek fel — a' Vendei osztály le tsendesite-
tik — az orosz hadi seregek hazájokba vissza mennek — Lünevillében békeségkötetik — hely-
re állítatik hazánkban a' tsendeség — a' szaka-

dások meg tompúlnak — a' finantziák rendbe hozatnak — Anglia le teszi fegyveret — velünk együtt frigyeseink el vezetett örökségeiket visszanyerik — Tizen négy nap alatt négy hatalmasággal köttetik békesség s. a. t.“

Valamint az Anglia. úgy a' Frantzia Országgi közönséges levelekben külömbkülömbféle jegyzések adatnak ki e' két Orzágnak egymással kötött békességéről. Illyeneket, már egynehányat közlöttünk Erd. Olvasóinkal — Fr. Orzágnak Fényes Portával lett meg békelléséről így okoskodnak a' Fr. közönséges Zsurnálok: „Frantzia Ország 1781 ik elztendőtől fogva 1787-ik elztendéig 200 millió livert nyert a' Levántai, az az, Török Orzágnak Archipelagusi szigeteivel, és Asiai tartományjaival való kereskedés által, és azt a' háznot többire Országunk déli tartományai szerzették magoknak. Most már nem tsak a' Levántai kikötő helyekre a' fekete tengerre is kiterjeszkehetnek kereskedésünk, és az Orosz Birodalommal is hasznos kereskedést indithatunk, s. a. t.

A' Belgiomi kilentz osztályok azt akarják a' Fr. Kormányzékttől ki nyerni, hogy semmi Anglus bőr, muselin, tziz karton, tsipke 's több e' félek, a' mellyekkel Belgium bővölködik, bé ne botsattassanak Frantzia Országba. De előre is lehet képzelni, hogy az a' kereskedést tárgyazó egygyesség, a' mellyet az Amienssi Congressuson elközleni igyekezik Anglia, szoros határok közé fog szorittatni.

Nagy Britannia

Ennek a' hatalmas szigetnek hadi ereje a' közelebb végződött Frantzia háború alatt 97 regement gyalogságból, 36 regement lovasságból, négy pattantyus batalionból; továbbá 32000 tartománybéli katonaságból, 26000 önkényen való lovasságból, 125000 szabad gyalogságból.

és 1000 szabad pattantyusokból állott. Ezeket, és az Anglus zsóldba vétetett külföldi katonaságot öfzve szamlálván, fél millio ember volt Anglia védelmezésére készen. Ezeken kívül volt azon 90000 főből álló hadi sereg, a' melly Indiában az Indiai kereskedő Társaság szolgálatjában állott. — Ezeken kívül volt Angliának tengeri ereje, melly 112 ezer matrozokra tétetődik. Illyenképen soha egy háborúban sem volt Angliának hadi és tengeri ereje oly nagy, mint a' most végződött Frantzia háborúban. — Minthogy ennyi hadi és tengeri erőre, Angliának, a' békeesség idején szüksége nintsen, de költséggel sem gyözné el 3 hadi seregjei 40000, tengeri ereje pedig 18000 emberre szoritatódik.

Londonból October 16-ik napján. Két száz esztendővel ennekelötte, Ersébet Királyné uralkodása alatt 650000 font sterlingre ment Országunknak esztendei jövedelme, most pedig 29 millio f. sterlingre megy. — Mi minden Európai nemzeteknél gazdagabb, de a' Status adosságára nézve leg szegényebb nemzet vagyunk. — A' Status vagy nemzet adossága 500 millio font sterlingre (5500 millio forintra) megy, mellyből 300 millio f. sterling forditatott a' Frantziák ellen folytatott háborúra. Ugy de, a' mint újság leveleink között egyik ditsekedik, bírtokunkba esett a' Paraditsom, mivel azt hiszik a' Ceylon szigetbéliek, hogy ott volt a' hajdani paraditsom, a' minthogy van is ebben a' szigetben egy hegy, a' melly mai napig is Adám hegyének nevezetik. — Ennek a' szigetnek anya városa, és az uralkodónak residentiája Candynak hivattatik. — Az a' Ceyloni szigeti herczeg, a' ki a' hét esztendei háború alatt ott uralkodott, néhai II. Fridrik Prussziai Királynak hadi tetteit a' Belgáktól meg értvén, annyira becsüllötte ötet, hogy a' maga testörző seregének fő tiszti rangal kivanta ötet meg kínálni. — Nevetséges dolog mikepp gondolkodott ez az ember az Európai Királyokról.

A' Londoni közönséges újság leveleknek előadások szerént, az Ammiensi Congressusnak következő fő tárgyai fognak lenni : A' Málta és Jó Reménység Foka kikötő helyei, a' Terra neuvei halálzat, a' Hannóverai Vál. Fejedelemség, és az Angliában tartatott Frantzia hadi foglyoknak táplaltatása, a' melly 3 millio font sterlingbe került. — Nem fokára az Egyiptomban vólt Anglus hadi seregek és flotta is vissza fognak hazájokba térni. — Az Egyiptomi expeditió 12 millio font sterlingbe került Angliának, de vette is hasznát; mivel ha meg fenekelhették volna a' Frantziák magokat Egyiptomban, semmi vé kellett volna Anglia Indiai kereskedésének lenni.

Fox Urnak hiv baráti, regen bé vett szokások szerént a' múlt October 10 ikén inneplették meg azt a' napot, a' mellyen 20 esztendővel ennekelötte, Westminster részéről ötöt Parlamentum tagjává választották. (Westminsternek nevezetik London városának az a' része, a' melly a' *Thames* vizén túl napnyugot felé fekszik, és a' melly egy igen ditsőfféges hid által kaptsoltatott a' régi Londonnal öszve. Ennekelötte 100 esztendővel még különös város vólt.) A' vendég asztal 400 személyre vólt meg terítve. — Az ebéd végződése után illy szókkal köszönte el jelenvólt barátjaira Angliai nectarral tellyes poharát: „*Sok szerentsét kívánok a' békeffég előjáró zikkelyeihez!* Vajha N. Britannia és Frantzia Ország kört igaz és szinmutatás nélkül való baratságot szülne a' végső békeffég. Ennekelötte 20 esztendővel az Amériikai, azután a' Frantzia háborúnak szegeztem magamat ellene. Ministerjeink azon vóltak, hogy vissza állithassák a' Királyságot Frantzia Országban, nem akarták azt a' republikanus alkotmányt meg esmérni, a' mellyet a' Frantzia nemzet választott magának. Látván, hogy semmi háfzna nints sok beszédjeimnek, ki maradtam a' Parlamentum gyülléseiből, — A' békeffég előjá-

ró tikkelyeinek foglalatajt rostálgatni nem akarom. Az előbbi Ministerium mindenkor a' háború folytatását sürgette: a' mostani eránta való bizodalmat felül haladta, azért betsüllöm is érde-me szerént, 's nem akarok a' békelesség feltételei-re nézve vele perbe szállani. Nints a' háborúnál nagyobb gonosz e' világon, tehát annak, a' mi által az el végződik, jónak kell lenni. A' Frantzia nemzetre nézve igen ditsőfféges ez a' békes-ség. — Minden igaz Brittusnak örvendezni kell azon. — Meg esmértetett azon Országnak a' szabadtsága. — A' Frantzia nép, a' mint tartozott, mindenkor ellent állott. A' mi el húnyt öseink is ekként miveltek, és szabad Constitutiót hagy-
tak miénkünk magok után. Egyedül a' békelesség tételnek idejére nézve kárhoztatom az előbbi ministereket. Kilentz esztendeig hadakozták haszta-
lanúl, két esztendőtől fogva minden szempillan-
tatban köthettünk volna ezek alatt a' feltételek alatt békelességet. Minden ezen idő folyása alatt ki ontatott vértlép, 's minden az alatt el fetsél-
lett fillér haszon nélkül veszett el. — Mi minden vég nélkül folytattuk a' háborút. Vajha okos g zdalkodással gyógyitkatnánk bé finantziánknak sebeit, vajha vissza szerezhethnénk ezen háború alatt szok részben meg tsonkitott Constitutió-
kat!

Német Ország.

Tudjuk a' múlt két utolsó esztendőnek törté-
netjeiből, hogy minekutánna a' mostani Fr. fő
Conzul *Bonaparte* Egyiptom felé vett útjában a'
Máltai szigetet el foglalta volna, a' Máltai vi-
tézi Rendnek nagyobb része onnan ki költözött,
és néhai *I. Pál* Orosz Császárt választotta nagy
mesterül magának. Ezen a' jusson, a' most ural-
kodó Orosz Császár *I. Sándor* a' Német Ország-
ban lakó Máltai vitézi Rend Nagy Priorjának a'
Heitersheimi herczegnek egy levelet küldött a'

múlt Augustusban, mellyben azt kívánta, hogy minél előbb hivassa az alatta lévő Káptalant össze, és választasson új Nagy mestert vele, a' melly választás a' következő módon meny-nyen végbe:

1. Minden alatta lévő Máltai Ritter, lelki esméretének meggyőződése szerént, tellyes szabadsággal nyilatkoztassa ki, mitsoda fundamentos regulája legyen ezen vitézi Rendnek, a' nagy mester választásában, és kit itil azon hivatalnak viselésére a' jelenvaló környülállások közt, legalkalmatosabbnak.

2. Küldetessen a' voksoló Rittereknek, az az, vitézeknek különbkülönbféle voksolások Petersburgba.

3. Ezek a' voksolások Pétersburgból a' Sz. Pápához fognak küldetni, a' ki a' jelenvaló esetben, úgy mindazáltal, hogy jövőre nézve semmi consequentia abból ne legyen, egész meghatározással nevezze ki a' Nagy Mestert, úgy mindazáltal, hogy mind maga ez a' vitézi Rend, mind ennek minden birtokai az Orosz Császárok védelme alatt maradjanak.

A' Kolóniai Érseki Káptalannak azon Protestatiójában, mellyet a' Berlini Kir. udvarnak a' Kolóniai Érseknek választása ellen tett maga ki nyilatkoztatása ellen, a' múlt September 28 ik napján ki adott, a' Baváriai Val. Fejedelemnek egyetértéséről is emlékezet tétetődött. Ebből a' Val. Fejedelemségi házból, a' Kolóniai Káptalannak ki fejezése szerént, 180 esztendő el folyása alatt öten választattak a' Kolóniai Val. Fejedelemségre és mindenkor hiv pártfogói voltak a' Cath. vallásnak. A' Kolóniai Káptalannak ezen maga ki nyilatkoztatására, a' most uralkodó Baváriai Val. Fejedelem mellesleg ekként válaszolt, hogy ő Val. Herczegségének a' Berlini Kir. udvarral való egyetértése, egyenesen a' Kolóniai Érsek, és Münsteri Püspök választásának továbbra való halasztását, mint a' Lünevillei békeségnek természetes követ-

kezését érdeklette. következésképpen nem a' Braundenburgiai és Baváriai Vál. Fejedelemségek voksolása, hanem inkább a' Lünevillei békekétség ellen van a' Kolóniai Káptalan protestatiója intézve.

Doctor *Hufeland* helyére, a' Braunschweigi híres orvos Doctor *Hymly* Úr, mint udvari Tanácsos, és a' Jénai Universitásban rendes Professor, nyert hivatalt. — A' Weimári egyházi dolgokra ügyelő *Presidens*nek *Herder* Úrnak a' fiát, a' ki a' Baváriai Vál. Fejedelemségben ki adatott tolerantialis parantsolat mellett, ott szép örökséget szerzett magának, Baváriai Fejedelemségbeli indigenatussal, magát pedig az édes attyát Német Országí és Baváriai Nemességgel ajándékozta meg ő Vál. Hertzegsége. — Annak az *Eschen* nevű Német Tudósnak emlékezetére, a' ki két esztendővel ennekelőtte Szabaudiában a' Mont-blanc nevezetű nagy hegyről le esvén, a' völgyben lévő nagy hóban elevenen el temettetett, azon a' helyen, egy szép emlékeztető oszlopot emeltet a' Fr. Kórmányszék.

Constantin Orosz fő herczeg feleségének, született Sax - Salfeldi herczeg asszonyának, a' ki most kedves szüleinél Saxoniában mulat, születése napjának meg tisztelésére, egy igen igen betses és szép, saffir és gyémánt kövekkel ki rakott medaillont küldött az özvegy Orosz Császárné. — Ez az igen szép nagy herczeg asszony még most sem gyogyulhatott ki azon nyavalyájából, a' melly a' lóról való le eséséből reá következett.

A' Frantzia Respublika és Anglia közt kötött békekétség előjáró tikkelyeinek olvasásán nagyon meg szomorodtak a' Rénus bal partyán lévő Német tartományoknak lakosi, a' kik mind végig azal ketsegtették magokat, hogy valameddig a' Frantziák azon tartományokat előbbi uraiknak vissza nem adják, addig soha sem köt Anglia velük békekétséget. — Most már ujokban avval biztattyák magokat, hogy azon békekétségnek titkos

tzikkelyei, és az Ammiensi Congressus fogják az ő mostani sorsokat jobbra változtatni. —

Felső Saxoniában is nagyon érzik a' lakosok a' háborúnak szomorú következéseit, mindennütt szűk és drága az élet. Az is nagyon öregbítette nyomorúságokat, hogy az Anglus kereskedők sok portékákat vittek a' Lipsiai vásárra, és hogy onnan is ki takaríthassák a' pengő pénzt, minden áruikat fél arron adták. E' mellett sok ezer mázsa gyapjút szedtek fel alattomban, melly miatt semmi munkájok nem lévén a' fabrikáknak, sok ezer ember maradt kenyér nélkül.

Helvétziai Respublika.

A' Bernai Tagsatzungnak (igy neveztetik ezen Köz Társaságban a' közönséges gyűlések) 17-ik Octoberi gyűlésében, a' Constitúciónak egyik tzikkelyéről tanátskoztak a' Cantonoknak jelenvőlt küldötjeik. Ez a' tzikkely a' Respublika közönséges organizatióját, és az előbbeni dézmáknak megváltását tárgyazta. Az ezekről való értelmeknek nagy különbsége miatt, sem az egyiket, sem a' másikat meg nem határozhatván, tizenhároman a' küldöttek közül a' gyűlést oda hagyták, 's egy protestatiót küldöttek a' benn maradtakhoz, ebben az ellen panaszkodván, hogy ők a' Constitúciónak attól a' planumától, mellyet a' Fr. első Conzul a' Nemzetnek küldött vala, el távoztak, és mindent tulajdon tetszéseik szerént mivelnek.

A' Tagsatzung semmit sem ügyelvén ezen ő protestatiójokra, a' gyűlést egész estéli 5 óráig folytatták, de még sem határozhatták meg a' Constitúciónak említett harmadik tzikkelyét. Amazok pedig előbbeni protestatiójokat meg újítván, világosan ki mondtak, hogy ők ugyan Bernából el nem távoznak, de az eddig meg határo-

zott, és az ezután is, az ő meg egyezések nélkül meg határozandó tárgyakat ollvba tartják, mintha soha semis voltak volna. Ha kívántatni fog, mindenkor készek lesznek ellen mondásokról számot adni

Illyenképen az Uri, Schwitzi, és Unterwaldi küldöttekkel együtt tizenhálan hagyták a' Tágatzungot oda, ugymint az Appenzelli, Freyburgi, Lucerni, Solothurni, Tessini, és Graubünteni küldöttek, a' kik a' Tágatzungnak ezen végzésében: Minden polgárnak egy forma jussa van Helvétziában, leg jobban, meg ütözköttek, és ennekutánna is azon alkotmány mellett, melly alatt néhány századoktól fogva tsendessen és szerentsésesen éltek, kívánnának meg maradni. — Az Uri, Schwitzi, és Unterwaldeni apró Cantonok Párisba küldött követjeik által Tellnek és Winkelriednek hamvaira kérik a' Fr. fő Conzult, hogy előbbeni Constitutiójok mellett élni és halni engedje őket.

Lucernből Octóber 21-ik napján. Reding és Müller polgárok, ezen holnap 11-ikén tértek vissza Schwitzbe, mellyen nagyon fel indult a' nép, 's felő hogy rossz következései ne legyenek annak, hogy ők a' Bernai Tágatzungot oda hagyták. — Reding még ugyan ki nem mondotta közönségesen az ő vissza térésének az okát, de még is szükfeg leszen a' Cantonbéli dietának öszve gyülni — A' népnak le tsendesítésére azt a' hirt szórták ki, hogy a' több Cantonoknak küldöttjeik is honnyaikba vissza térnek. — Az Unterwaldi küldöt polgar Vonflue, azt irta a' Cantonbéli Diéta elöülőjének, hogy minden halasztás nélkül tartson gyüllést, és nyilatkoztassa ki az ő tselekedetének okait; egyzersmind a' maga polgár társaihoz is küldött egy hirdetményt, mellyben arra kéri és serkengeti őket, hogy a' jelenvaló környülállásokhoz képest visellyék magokat

tatásának napján, egy igen kegyelmes hirdetményt tétetett közönséggé, a' mellyben sok tanúbizonyosságait adta a' maga jobbágyi eránt való szives hajlandosságának, és uralkodó fejedelmet illető kegyelmességének. Ennek a' hirdetménynek rövid értelme ide megyen ki: „Mi, úgymond I. Sándor Császár, uralkodásunknak kezdetétől fogva mindenkor arra fordítottuk a' mi gondjainkat, hogy az isteni gondviselés által reánk bízott népet szerentséssé és boldoggá tessük. Ennek eszközése végett, mingyárt uralkodásunknak első napjaiban, minden karba és rendbe helyezettetek magok jussaikban, és privilegiumaikban meg erősítettünk, és valamint a' Nemességnek, úgy a' polgárságnak is visszaadtuk azon jussait, a' melyektől egy ideig meg fosztatva valának — eltöröltük azon titkos Commissiót, a' mellynek sok ártatlan ember lön áldozatjáva — kétfelé vágtuk azokat a' szoros nyomozásokat, a' mellyek az el téveledett, vagy a' rossz példák által el tántorítottj emberekre nézve tétetődtek, tökéletesen meg lévén arról győződve, hogy a' mi kegyelmességünknek illyetén tanúbizonyosságai tellyes meg jobbúlást fognak eszközölni, és vissza vezetik a' jó utra az el téveledteket; a' mennyire lehetett, meg könnyebbitettük a' testi bűntetéseket, a' papfágot pedig egészen fel óldoztuk az alól. — Ezen intézetjeink által azt akartuk ki nyilatkoztatni, melly nagy mértékben kívánnjuk mi a' mi reánk bízott népnek boldogságát, minémü gyönyörűségünkre szolgál az minékünk, ha mi hazánk-
nak minden igaz fiait, a' mi atyai gondviselésünkbe, és kegyelmességünkbe részeltethettyük — Minden mi kívánságainkat és igyekezetünket bé tellyesítette, 's meg áldotta a' Felséges Isten s. a. t.

Mindezek után illyetén jeleit adta a' maga kegyelmességének. 1) Ezen most folyó esztendőben, egész Birodalmat fel szabadittya a' recruti-

rozás alól — 2) Minden jobbágyainak el engedi a' reá vetett adónak negyed részét, és azokat a' pénzbeli büntetéseket is, a' mellyek még ekkorig ki nem fizetődtek — 3) Egészlen el engedi a' koronának tartozó adóllágokat, és azokat, a' kik e' miatt fogságra vettek. azon büntetés alól feloldozza — 3) Minden szökött katonának, és honynyaikból, a' Kormányfőnek hire 's engedelmével nélkül ki költözteknek két esztendőre enged a' vissza menetelre — 4) Minden hadi szolgálatban álló tiszteknek, egészen az Obersterekig mostani fizetéseknek egy negyed részét, potolás fejében, nekik engedi. s. a. t.

Abban is igen nagy kegyelmességét mutatta I. Sándor Császár az alatta valókhöz, hogy sok érdemes embereket, fellyebb való tisztségekre és méltolágra emelt, mind a' polgári mind a' hadi állapotbéliek között.

Olasz Ország

A' Római udvarnál lévő Spanyol Királyi minifter *Vargas* Ur, mindazokat, a' mellyeket a' Toskánai Nagy és Fő herczeg III. Ferdinánd, Róma városában birt, a' Hetruriai Királynak, I. Lajosnak nevében el foglaltatta. Az úgy nevezett Florentziai palotára, és az igen hires Villa - Medice-re a' Hetruriai Királyi tzimereket fel függesztette — Az ott lévő Cs. és Kir. minifter *Marchese nhisiliori*, gazdag vendégféget adott a' Cs. Kir. Cdvarhoz rendeltetett új Nunciushnak *Monsignor Severolinak*, a' melyen sok Kardinálisok és Római uraságok voltak jelen.

A' Hetruriai Király igen baratságos levelet irván a' volt Toskánai Nagy Herczegnek, Ferdinánd Ausztriai Fő herczegnek, akként nyilatkozatta ki magát, hogy azokat a' Toskánabélieket, a' kik Ő Fő Herczega alatt valamelly hivatalt viseltek, de a' Frantzia seregek oda lett menete-

leknek alkalmatosságával hazájokból ki költöztek, ha három hólnap el forgása alatt oda vissza térnek, 's magokat engedelmesen viselik, előbbi tisztségekbe vissza helyhezteteti. Ő Királyi Fő Hertzegsége a' Florentziai emigransoknak tudtokra adatván ezt az ajánlást, szabad tettzésekre bízta a' dolgot, a' kik közül 40 en a' Hetruriai Király ajánlását hasznokra fordították, 's vissza mentek hazájokba.

Nápolyból October 6 ik napján. A' Frantziáknak Nápoly Országából lett ki üzettetésekkor vagy emigrált, vagy a' revolutiótól fogva megöletett Status raboknak confiscált jószágait, az azokból eddig bevett jövedelmekkel együtt vissza adatta azok maradványainak a' Király. Ezt a' reájok nézve igen kegyelmes Kir. parantsolatot a' Nápolyban lévő Fr. Generalis elközlötte.

Livornóból October 12-ik napján. Tegnap reggel érkezett Florentziába egy Párisi kurirával a' régen ohajtot hirrel, hogy ezen hólnapnak első napján, a' Frantzia Respublika és Anglia közt szerzett békeségnek előjáró tikkelyei kéz alá irással is meg erősítettek. Nállunk ki mondhatatlan örömet szerzett a' bekeségnek ez a' hire. — Porto Ferrajóba Octob. 7 ikén egy Anglus hajó ment be, a' mellyen jött Anglus kapitánynak szárazra lett ki szállása után 50 ágyúk süttettek el, és nagy vendéglégek tartattak. Kétség kívül ott is a' békeségnek kellemetes hire okozta ezt az örövendetes változást.

Batava Respublika.

Hálá legyen az egeknek, így írnak October 16-ik napján *Hágából*, az új Constitutionnak bevétele, minden kényszerítés, erőszak tétel és zenebona nélkül ment köztünk végbe. Azon 12 Status Directorok közül, a' kikből a' Kormányzék ennekutánna állani fog, három a' Hollandiai,

kettő a' Frislandiai, kettő a' Geldriai, egy az Utrechti, egy a' Gröningai, egy az Oberysseli, egy ezen Respublikához tartozó Flandriai tartományokból valók

Tudománybéli Tudósítás.

Necessaria ad Vitæ Normam Naturæ Contemplatio, quam respectu Salutis humanæ, notis physico-moralibus illustratam, omnibus vitæ Cultoribus devovet Daniel Niemecky, Philosophiæ et Medicinæ Doctor, nec non Facultatis Medicæ in Universitate Vindobonensi Membrum. Vindobonæ Austriæ a. 1801. *Partis I. Fasciculus* .

Ezen munkáról illy Tudósítás küldetett, a' bé iktatás vegett, kezünkhöz:

Minekutánna a' Bétsi Udvari Diárium 23-ik darabjának, 986-ik lapján ki hirdettetett Filozoficus = Oeconomicus = és Medicus tárgyakat magában foglaló munkának két nyelven való folytatása számos uralágoknak, külömbkülömb követeknek, ministereknek, Præsidenteknek, Cs. Kir. Titkos = Status = udvari = Kormányzékbeli = s Tartománybéli Tanácsfoknak, Cs. K. Generálisoknak, Prælatusoknak, udvari Agenseknek, Professzoroknak, négy facultásbéli Doctoroknak, Oeconomicusoknak, Pénzváltóknak, és több előkelő polgároknak subscriptiójok által eszközöltetett: azoknak a' Litteraturát kedvellőknek, a' kik physico-chemicus értelemben, a' mindeneket szemeink eleibe terjesztő természettről való fellegetes és hasznos tudománnyal közelebb való esmeretséget vetni akarnak, tudtokra adatik, hogy a' jövő Decem-ber 16-ik napjának el telése után, ezen köz haszná munkára lemmi Subscriptiónak helye nem

leszen, hanem a' hátra lévő tsomóknak folytatása akként fog intéztetni, hogy ezen 3 rézből állandó és a' fent nevezett előfizető Urak kivanságára meg röviditetendő munka néhány esztendő alatt el fog végeztetödni. De mivel a' következő tsomóknak az árra nemcsak öregbitetni, hanem a' papiros és nyomtatás drágaságamiatt, bizonytalan speculatióra talán egy nyomtatvány sem fog maradni, azoknak a' litteraturát kedvelőknek kedvéért, a' kik ezen hasznos munkát akár Deák, akár Német nyelven magoknak megszerzeni kívánnák, a' fellyebb meg határozott idő hat hetekkel meg hosszabítatik, hogy az alatt, frankon küldendő leveleik által, vagy nállam alább írtnál Bétsben, a' Singer nevezetü útzában lévő, és Reichsapfel nevezetü, 886 ik számú Apatikában, vagy Práguban. Nemes Zürkhauser mezei Gazdaságot tanító Prófessor Urnál, magokat jelenthették. — Kivánánk, hogy bátorságnak okáért, leg alább az első tsomóra az e' munkát kedvellők előre megfizetnének. Az erre tett első jelentést, az említett két fő városokból ingyen akar ki is megkaphattya. Kiváltképen Orvos Doktoroknak, mezei Gazdáknak, lelki Pásztoroknak, Oskolai Tanítóknak, Nevelőknek, Tútoroknak, házi Gazdáknak, 's több ilyeneknek igen hasznos e' munka. Minden tsomónak, az a' mellé ragasztandó rézremetttett táblákkal együtt, bé nem varva, duplász Hollandiai papirosra 1 for. 30 kr iró papirosra pedig bé varva, nyomtatott kemény táblával bé boritva, 1 forint lesz az árra. Azoknak a' könyváros uraknak, a' kik a' subscriptio módja szerént egyszerre több nyomtatványokat vitetnek, 30 per Centum igirtetik. — Költ Bécsben, October 15-ik napján 1801 ik esztendőben.

a' Szerző Niemecky Dániel,
az Orvosi Tudományban Doctor.